

Izšla ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20— Din za inozemstvo 30— neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L. Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 1. Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čekov. zavodu št. 11.812.

Ljubljana, 8. februarja.

Proračunska debata je v polnem teku. Razprava je dosti stvarna. Opočitja hudo prijema vlado, ki komaj vzdržuje strašno težo iznešenega gradiva.

Med govori, ki so imeli največji moralni vpliv, je brez dvoma govor bivšega ministra financ dr. Koste Kumandžija, ki se je proračuna lotil kot njegova prvovrstni poznavalec. Kritika je bila stvarna in mirna, nepristranska in zato tem bolj efektna.

Finančni minister Stojadinović je začel z marsikatero potezo, ki je bila prijemljiva in tudi nam simpatična. Vrhu tega je imel veliko sreče. Medtem ko je leta 1922. vse pokvarila katastrofalna suša, je leto 1923. prineslo izvrstno žetev. Stojadinović je mnogo delal z geslom boja proti inflaciji, kar je istotako bilo simpatično onim, ki so mu verjeli.

Gospodarski krogi pa so po enem letu tega finančnega režima prišli do zelo razočarljivih zaključkov. Zagrebška konferenca trgovskih zbornic je bila pravzaprav ena sama obtožba finančnega režima gosp. Stojadinovića.

Proračunska debata, osobito govor prof. Kumandžija je pokazal, da je vsa hvala bila preuranjena. Prodvsem se je konstatiralo, da je gosp. Stojadinović o deflaciji le govoril, ni pa izvajal. O pač, izvajal jo je proti dobiti industriji in obrti, katero je pogljal v denacionalizacijo in v nečuvno obrestno mero. Ni je pa izvajal na drugih poljih. Od njegovega nastopa je zrastlec obtok bankovcev za 700 do 800 milijonov dinarjev. Ako bi bil ta denar v produktivnem obtoku, bi se to dalo zagovarjati. A večina je v malo produktivnih kreditih, 400 milijonov je zaposlenih za državne intervencije na borzah. Finančni minister je javno v nič deval intervencije prednikov, tam je medtem živahno interveniral. Kam bo to vodilo, še ni jasno. Vsega to je opasna in nedejvoljna spekulacija. Zvišani obtok bankovcev za to vrhu ne more biti koristen.

Jako težavne so bile obtožbe, ki se zadele samohvalno finančnega ministra radi proračuna. Kritika budžeta je namreč dokazala, da je mnogo neizpolnjenih izdatkov izpuščenih, med njimi zlata anuiteta brez parlamentarne slobritve prevzete Južne železnice, 200 milijonov dolga invalidom, obresti za nekatera posojila. Budžet je to reje pasiven za okolje 1/2 milijarde dinarjev. Pri tem ne prinaša rešitve uradniškega vprašanja, da, niti popolne izvršitve že sprejetej narodniškega zakona. Torej tudi s te strani je prometni tak, da se vidi, da ne more v resnici držati.

Pri vsem tem je en pojav, ki je za finančno politiko radikalne stranke najtežja obtožba. Dinar je zrastle v l. 1923., to je jasno, a mesto da so ceno padle, so zrastle. Ta usodni fakt je od vsega, kar je vlada na finančnem polju leta 1923. dosegla, najraščenejši.

Ni treba iti daleč, da se dožene vzroke, zakaj so cene zrastle; davčni vijak je zelo dvorezna stvar. Če se ga pravilno ne uporablja, udarj nazaj. Davkoplačujoči krogi računajo in kalkulirajo z neznanikami, ki vse prilejo na spregled pri cenah. Kalkulirajo z izgubami ob neurejenem prometu, s spremenljivostjo predpisov, s »koruptivnim procentom«, z negotovostjo pravnih razmer, z nepričakovanmi davki, skratka, vse upravne in prometne slabosti, korupcija in škandri, to priđe na spregled v obliki preplodnostnega pribitka pri cenah.

Tu je najhujši občitek, ki ga moramo adresirati na vlado, oziroma na finančnega ministra. Njegova naloga v letu srečne letine je bila, osvoboditi državo vsega, kar otežuje promet, trgovino in kredit. A zgodilo se ni nič. Zanpanje pa je še bolj padlo.

Zato se mora vsa javnost pridružiti glasovom demokratske opozicije, ki izrekajo nezaupanje finančni politiki vlade Markovega protokola.

Redukcija na univerzah

Beograd, 8. februarja, r. Vsed naredbe ministarstva prosvete so bili upokojeni: na beograjskem vseučilišču: Sima Lozanić, Milan Jovanović-Batu, Svetozar Zolčić in Milan Nedeljković, na zagrebškem vseučilišču: Dr. Dragotin Čučović, dr. Josip Šilovič, dr. Avgust Mušič, dr. Gavro Manojlovič, dr. Dragotin Gorjanovič, doktor Julij Domac, dr. Josip Brunšmid in doktor Teodor Vikerhauser, na ljubljanskem vseučilišču je umiroviljen profesor Niko Bubnov in bo reduciran najbrže tudi prof. Mirko Kosid. Reduciranih je tudi 50 asistentov beograjske univerze.

Radičevci v Beogradu

KONFERENCE ODPOLSLANCEV HRSS S ŠEFI OPOZICIJSKIH GRUP. — «BLOK JE MOGOČ LE NA PODLAGI REVIZIJE USTAVE». — RADIČEVSKA ODPOLSLANCA PRINEŠLA POVERLIVNICE ZA 50 POSLANCEV, PA JIH ZOPET ODNESLA.

Beograd, 8. februarja. r. Danes zjutraj sta dospela v Beograd podpredsednik HRSS dr. Maček in tajnik HRSS dr. Krnjevič. Po zagrebškem veletgovcu Popoviću so bili šefi opozicijskih grup obveščeni, da jih danes obiščeta radičevska odposlanca. Dr. Maček in dr. Krnjevič sta se najprej sestala z drjem. Korošcem, s katerim sta odšla najprej k skupščinskemu predsedniku Jovanoviću.

Popoludne ob 3. sta dr. Krnjevič in dr. Maček posešla Ljubo Davidovića v demokratskem klubu in imela z njim enourno konferenco. Potem sta se sestala z zemljoradnikom Vojo Lazićem, nato zopet z dr. Korošcem in končno z Mehmedom Snahom. Te konference so trajale do 20. ure zvečer.

Ob pol 9. zvečer sta se oba radičevska poslanca sestala z voditeljem skupine Protičevih radikalov dr. Ivančićem ter sta ob 10-50 odpotovala v Zagreb.

Po razgovoru z gosp. Davidovićem je dr. Krnjevič dal predstavnikom novim sledečo izjavo:

Cilj našega prihoda je, da se informiramo o političnem položaju. Ze večkrat popreje smo prišli v Beograd, pa smo se vedno vrnili s prepričanjem, da za »pacifistični sporazum« še ni prilike. Če bi mi bili preje došli v skupščino, bi jo bili morali zopet zapustiti. S tem bi bili pa porušili za seboj vse mostove. Danes je položaj drugačen. Zdi se nam, da moramo sedaj storiti vse korake, kajti skoravno danes še ne dosežemo sporazumnega rešenja, ga je vendar mogoče pospešiti. — Obrnili smo se na svoje zaveznike v bloku. Bili smo na sestanku z g. Davidovićem ter se informirali tudi pri predsedniku skupščine, ali moremo rešiti svoje poslaniške mandate pred verifikacijo. G. Jovanović nam je izjavil, da glede tega še ni bilo precedenčnega slučaja, da za se more verifikacija izvršiti v 24 urah. Z g. Davidovićem smo razgovarjali o skupnem nastopu taktične prirode, s zemljoradniki pa kot s skupino, s katero smo

najbližji z ozirom na program. Po povratku v Zagreb bomo vodstvu HRSS referirali in odločali o nadaljnjih korakih. Z radikali se nismo niti sestali, ker ne moremo imeti zaupanja nasproti sedanjemu režimu. Gospoda Spahe in Korošec bosta končno dovršila razgovore s g. Davidovićem.

O programu opozicijskega bloka je dr. Krnjevič izjavil:

Po volitvah v marcu smo omogočili radikalom, da dobijo oblast v svoje roke. Podpirali smo jih indirektno. Rekli smo jim: Bodite možje, pošteni, držite se ustave, katero ste sami ustvarili, da si pridobite pri hrvatskem narodu zaupanje. Radikali pa se niso držali sprejetih obvez. S svojim režimom so dosegli le, da je sodaj tudi srbska javnost uvidela potrebo, da se sodanji režim zruši in da se ustvari nekaj boljšega. Mi hočemo, da k temu delu doprinese kolikor je v naših močeh.

Blok pa se ne more sestaviti brez predhodnega sporazuma. Treba je dati državi drugo in boljše politično situacijo. Lahko se sicer zgodi da se tu zadene na nepremagljive težkoče. S tem pa bi se blok nepopravljivo kompromitiral ter pojačil nasprotno strujo la jo pokazal kot edino mogočo. Blok mora sestaviti vlado zelo široke koalicije. Navadna upravna reforma ne more biti lek v naši državi krizi, ki izhaja iz nesrečne rešitve ustavnega vprašanja. Osrednje vprašanje je sporazum s Hrvatmi, ta pa je nemogoč brez revizije ustave.

Beograd, 8. februarja. V političnih krogih se živahno komentira dejstvo, da je dr. Maček princel seboj pooblastila 50 radičevskih poslancev. Izjavlj je, da jih bo predložil predsedniku narodne skupščine. Vendar tega danes ni storil, marveč se je v njim vrnil v Zagreb. Našemu dopisniku je izjavil, da za to ne, ker niso izvršene neke formalnosti, katere bodo radičevski poslanci uredili po njegovem povratku v Zagreb. Po drugi verziji se to ni zgodilo iz političnih razlogov.

Eden glas večine za rimsko pogodbo

V ODBORU SO BILE SPREJETE RIMSKE KONVENCIJE Z 11 : 10 GLASOVOM. — ENAJSTI GLAS OD NEMCEV IZPOSOJEN. — UNICUJOČA KRITIKA OPOZICIJE.

Beograd, 8. februarja. r. Danes popoldne se je sestal odbor Narodne skupščine za proučevanje sporazuma z Italijo glede Reke. Najprej je izjavil minister za zunanje stvari dr. Ninčić, da nima ničesar pridati na ono, kar je rekel večeraj. Posl. Voja Marinković (dem.) je naglasil, da je načelno za sporazum z Italijo, to, kar se je sedaj zgodilo pa ni sporazum, temveč smo mi, pustivši Reko, je sprejeti italijansko tezo. Vprašanje je ali bi mi mogli dobiti ugodnejše rezultate in ali se je naša vlada pobirgala za to, da se prizna Zanellova konstituenta kot zastopnica zakonite vlade. Dr. Ninčić pravi, da se drugače ni mogel skleniti sporazum z Italijo in ako mi ne bi bili pristali na to, bi se bila mogla izvršiti aneksija s strani Italije z enostranskim aktom. Z vlado Zanelle smo stali tako dolgo dokler smo priznavali rapalsko pogodbo. Neovdvisna reška država bi nam v ostalem mogla odkrepati Baroš, ker to vprašanje v Rapalu ni bilo dobro rešeno. Minister ne more povedati več, veruje pa, da z italijanske stran ne bo nobenih ovir več ter da se bodo tudi člani Zanellove konstituyente mogli vrniti na Reko.

Na vprašanje dr. Kuloveca odgovarja dr. Ninčić, da pogodbe ne bo ratificiral italijanski parlament temveč italijanska vlada. Posl. Vilder je konstatiral, da po besedah dr. Ninčića ni bilo drugega izhoda. Potemtakem ta sporazum ni resen, temveč kapitulacija. Primerljatov Wilsonovo linijo in ono kar smo sedaj dosegli, dokazuje posl. Vilder, da smo šli vedno nižje. Komaj smo dali lani registrirati rapalsko pogodbo pri Zvezi narodov, smo takoj začeli pogajanja za revizijo te pogodbe. To je kuraža vlade, ki razpolaga v parlamentu le z manjšino mandatov, da je na talstvenih načeln štla revizov to nacionalno tako važno stvar. Kulminacija naše kapitulacije leži v členu 14., dodatne konvencije, po katerem je naša vlada obvezna, da mora pri vsch posebi v pristajščen vporabljal samo organične pristajške delavce (torej italijanske državljane) ki so vrteni pri pristajških oblaščih, in po tarifi, ki jo določita italijanske oblasti V bazenu pristajške bomo imeli manj pravice, kakor drug narodni zakonnik in kakor v neki drugi državi. Italijanci uradniki bodo lahko prihajali v skladišča in kontrolirali naše blago.

Posl. Reischer je alikal položaj naše manjšine v Italiji ter ostro obsojal, da vlada povodom pogajanj za sporazum ni storila ničesar.

Po mašlimanu Kapitanoviću je govoril dr. Šumenković (dem.), ki je ugotovil da je vprašanje Bankina definitivno rešeno po členu 7. Zato vpraša kajaj so je to reševalo še z Mussolinijevem pismom. Ali bo to pismo tudi ratificirano? Zemljoradnik Joca Jovanović je naglašal, da vsi danes iznešeni argumenti govorijo proti sporazumu z Italijo, kakršnega je sklenila vlada. Minister Ninčić se je branil proti občitkom, češ ves narod in ves ostali svet je sprejel rešitev reškega vprašanja kot olajšanje. Sporazum je zagotovil mir v Evropi vsaj za nekoliko časa. Francoska vlada ga je pozdravila z zadovoljstvom, enako tudi Angleška. Posl. Kulovec in Hohnjeu je dejal, naj bodeta zadovoljna, saj je tudi sveti oče štěstjal k sporazumu, kardinal Gašpari, pap-žev minister in voditelj katoliške politike pa je rekel, da se ga radu e. Posl. Reischer je odgovarjal ministru, da zaščito narod, manjšin v Italiji vlada ni mogla spraviti v pogodbo. To ni uspelo niti Wilsonu. Položaj naših manjšin je odvisen od medsebojnega zaupanja in prijateljstva. Med pismom grofa Šforze in pismom Mussolinija da je velika razlika, ker je Mussolinijevo pismo javno, dočim je bilo pismo grofa Šforze tajno. Vlada ni sprejela nobenih tajnih obvez, niti glede prepovedi graditve drugih luk, temveč naravno upr dr. Ninčić, da bomo v 50 letih izgradili družo našo luke. Dr. Hohnjee je v repliki na izjavo ministra prvi izjavil, da je razumljivo, da jo papež zadovoljen s sporazumom, da pa mu gotovo ni znana vsebina rimske pogodbe.

Končno je odbor prešel na glasovanje. Ker so radikali videli, da je odobritev pogodbe mogoča le z nemške pomočjo, so se sporazumeli z nemškimi članom odbora drjem. Kraftom, da je namesto nlega prišel h glasovanju njegov ramesnik, radikal. To je pri oziroclji izzvalo hru-ne proteste. Usluga Nemcev je omoročila radikalom, da so sporazum rešili z enim glasom večine. Konvencije so bile sprejete z 11 glasovi radikalov in Turkov proti 10 glasovi radikalov in Turkov proti 11 glasovi radikalov in Turkov. 3 kler., 1 musl. in 1 zemljoradnik.

Rusija v evropski politiki

SOVJETSKI ODGOVOR NA ANGLEŠKO PRIZNANJE. — SPORAZUM Z ITALIJO. — POGAJANJA Z RUMUNIJO.

London, 8. februarja. h. Ruski zastopnik v Londonu, Rakovski, je obiškal danes angleški zunanji urad in izročil Macdonaldu odgovor svoje vlade na angleško vladno noto o priznanju ruske vlade. V odgovoru jemlje sovjetska vlada priznanje na znanje in izjavlja, da izreka voljo drugega kongresa Unije sovjetskih socialističnih republik, ki so izjavile, da bo prva skrb vlade sovjetske Unije prijateljsko sodelovanje med narodi Anglije in sovjetske Unije. Sovjetska vlada je pripravljena razpravljati prijateljsko o vseh vprašanjih in doseči z angleško vlado sporazum v tem smislu, da so vse prejšnje pogodbe, ki so bile medtem preklicane ali so izgubile vsled dogodkov med ali po vojni pravno moč, zopet obnovne. Vsed tega je vlada sovjetske Unije pripravljena odposlati v najbližji bodočnosti svoje zastopnike v London, ki bodo uredili medsebojne zahteve in obveznosti, kakor tudi obnovo kreditov v Angliji.

Nota dostavlja, da soglašja z angleško vlado v naziranju, da je medsebojno zaupanje in opustitev intervencij v notranjih zadevah za ojačanje in razvoj odnošajev neobhodno potrebno. Končno notificira angleški vladi, da je pooblaščen Rakovski do imenovanja rednega poslanika za zastopnika sovjetske vlade v Londonu.

nja rednega poslanika za zastopnika sovjetske vlade v Londonu.

Moskva, 8. februarja. h. Moskovski poročevalec «Ost Expressa» doznava na merodajnem ruskem mestu o sklepu italijansko-ruske pogodbe, ki jo je sovjetska vlada podpisala šele po daljšem obotavljanju, sledeče: Z ozirom na dejstvo, da so pogajanja neposredno do podpisa zelo ugodno potekala, sovjetska vlada ni hotela vpoštevati Leninovega izreka, ki ga je še pred kratkim povdaryl tudi Zinovjev, da je treba kapitalističnim državam pokazati tem manj naklonjenost, čim pozneje se odločijo za obnovo odnošajev. Italijansko stališče so povzročili gospodarski oziri. Mussolini je davno spoznal, da sta državi navezani druga na drugo. Z ruske strani se priznava dobroto povečanega trgovskega prometa. Listi beležijo z zadoščanjem zaključek pogodb.

Moskva, 8. februarja. h. Adolf Joffe, ki je svojočasno vodil pogajanja z Japonsko in dosegel velike uspehe, odputuje v prihodnjih dneh na Dunaj, kjer se imajo pričeti trgovska pogajanja z Rumunijo.

Praga, 8. februarja. j. Ameriški Čehi in Slovaki nameravajo postaviti bivšemu predsedniku Wilsonu spomenik v Pragi.

Macdonaldova akcija za evropski sporazum

OFICIJSKA NOTA REUTERJA. — NUJNOST SPORAZUMA MED FRANCIJO IN NEMCIJO.

London, 8. februarja. c. Reuter objavlja iz avtoriziranih krogov se doznava, da prvi minister Macdonald živo želi, da bi se tedaj, ko se sestane z g. Poincaréjem, moglo razpravljati o točnih predlogih, temelječih na poročilu obeh izvedeniških odborov, imenovanih od reparacijske komisije. Ta poročila se pripravljajo v najkrajšem času. Angleška vlada smatra, da bo, če ne pride vmes kaj nepričakovanega, angleška politika, ki se sedaj oblikuje, sprejemljiva za francosko vlado. Ta politika je politika simpatije, pa tudi velike odločnosti v varovanju legitimnih mednarodnih interesov angleških. Angleška vlada nima namena, da bi smatrala francoski dolg za posebno vprašanje, temveč za dolg, o katerem se da razpravljati obenem z drugimi obstoječimi vprašanji. Macdonald živo želi zagotoviti za sodelovanje Zedinjenih držav in pridobiti simpatije in soznanjanje manjših evropskih narodov. Zelo bi želel sporazuma med Francijo in Nemčijo na politični podlagi, ki bi mogla realno in učinkovito ustali evropski mir.

predložiti splošno konferenco ali pa sprejeti odločitev Društva narodov ali mednarodnega razsodišča v Haagu, ali pa se zateči k vsaki drugi metodi, ki bi mogla dovesti do rešitve. Dolej pa se še ni ukrcnilo nič za sklicanje kake konference.

Angleška vlada upa, da bo službena priznanje Rusije prvi korak k ureditvi razsežnega praktičnega delovanja potem nekaterih komisij, ki naj bi razpravljale o nrešenih vprašanjih, med njimi tudi o ruskem dolgu. Angleski kabinet je enodušno prepričan, da je delotvornost Društva narodov odvisna od sprejetja Nemčije in Rusije v Društvo narodov.

BENEŠ POSREDOVALEC ZA NEMCIJO.

Basel, 8. februarja. c. Kakor poročajo »Europa Presse«, se iz Prage potrjuje vest, po kateri je Beneš dobil nalogo, da s pomočjo vsch vlasti posreduje za sporazum z Nemčijo. Inicijativa za to posredovanje da je podal Macdonald in Francija je odobrila ta njegov korak.

Bolgarija ratificirala sporazum z Jugoslavijo

Sofija, 8. februarja. j. Večeraj zvečer je po burni seji ratificiralo sobranje v novembru z Jugoslavijo sklenjeno konvencijo. Ministrski predsednik Cankov je izjavil, da bo vlada izvedla vse po mirovnihih pogodbah prevzete obveznosti in skušala tudi v bodoče ostati z vsemi državami v prijateljskih odnošajih.

od Lloyd Georgea za objavo razgovora. Danes pa objavlja »Daily Chronicle« pismo Lloydja Georgea, v katerem lo-ta zanika, da bi bil govoril o obstoju tajne pogodbe med Wilsonom in Clemenceaujem. »Smešno je«, pravi Lloyd George, »označevati dogovor med Wilsonom in Clemenceaujem za tajen pakt. Wilson je delal popolnoma lojalno.« (Glej o tem članek na 2. strani!)

Inozemske borze

8. februarja.

CURII: Beograd 6.90, New-York 573.50, London 24.82, Paris 26.02, Milan 25.17, Praga 16.6825, Budimpešta 0.0201, Bukarešta 2.02, Solija 4.25, Dunaj 0.0081. TRST: Beograd 27 do 27.25, Dunaj 0.0320 do 0.0325, Budimpešta 0.07 do 0.08, Praga 66 do 66.40, Paris 105.25 do 105.75, London 48.45 do 48.55, New-York 22.75 do 22.85, Curih 806 do 809, dinarji 27 do 27.25, dolar 22.70 do 22.85, carinski franki (20 zlatih) 88.25 do 88.75, uradni točaj zlato lire 440.040. DUNAJ: Beograd 842 do 846, Berlin 15.50 do 16.10, Budimpešta 2.43 do 2.53, Bukarešta 363 do 365, London 306.000 do 307.000, Milan 3114 do 3126, New-York 70.935 do 71.185, Paris 8282 do 8298, Praga 2.650 do 2.609, Solija 518 do 522, Curih 12.365 do 12.415, dolarji 70.860 do 71.260, funti 804.200 do 805.800, lire 8110 do 8130, dinarji 889 do 845. BERLIN (v milijonih): Beograd 50.872, Milan 184.588, Praga 121.605, Paris 105.500, London 18.154.500, New-York 4.180.500, Curih 782.105. LONDON: Beograd 305, Berlin 21 bližnjov, Paris 84.40, Rim 98.37, Curih 24.74, New-York 430.25, Dunaj 307.000, Praga 148.25. NEW-YORK: Beograd 110, London 427.875, Paris 454, Curih 17.43, Rim 438.25, Dunaj 0.14125, Praga 291.

Afera Lloyd Georgea

Lloyd George zanika izjavo. — O tajnem paktu med Wilsonom in Clemenceaujem.

London, 8. februarja. c. Lloyd George je pisal pismo ministrskemu predsedniku Macdonaldu, v katerem zanika, da bi bil dal intervju »New York World« priznava, da se je privatno razgovarjal z dopisnikom tega lista Haroldom Spenderjem, kar izjavlja tudi dopisnik sam s pristavkom, da ni bil pooblaščen

Naši kraji in ljudje

Ali je slovensku uprava res vzorna

Iz Prekmurja se nam poroča o dveh kritičnih dokazih, da tudi toli hvalisani uprava v Sloveniji ni vzorna, ampak zavlačuje najvažnejše rešitve, ki so v interesu cele države.

Pri gradbi železnice Ormož - Ljutomer je delo zastalo. Čaka se brez uspeha na našo pokrajinsko upravo, da bi vzela v roke eksproprijacijski akt, s kojim bi se odprl velik rezervuar proda pri Ormožu. Komisije ni in ni. Zato pa proda ni in delo bo nemožno. Akt pa ni in spi na pokrajinski upravi.

Drugi še bolj kričehi slučaj: Za eksproprijirana zemljišča ob novi progi Ormož-Murška Sobota leži pripravljena troje milijonov dinarjev. Večina interesentov se je v eksproprijacijskem postopanju zadovoljila z odmevnim samo zato, ker so jim je zagotovilo, da denar leži že pripravljen in takoj dobe. Tako pa zadeva počiva že štiri mesece! Akt je zasnal na pokrajinski upravi v Ljubljani, ki ima letali za prevrnitve potrebnih razlastitveni sklep.

Gospod na pokrajinski upravi se niš ne mudi. Troje milijonov dinarjev ni sicer prav prišlo izsušenemu našemu gospodarstvu, ali kaj to mar pokrajinski upravi. Ona čita resolucije o pomanjkanju denarja, in če kaj ne gre, stomoga z rameni in pomenljivo meškanje, da je kriv »Beograd«. V resnici pa so Srbi, ki grada progo, ves čas na delu, da izovejo ljubljansko gospodo, da vendarle reši akt.

Mi zahtevamo v interesu prebivalstva in da se ne zavleče gradba prekmurske proge, odločno, da se preišče, kdo je kriv, da najvažnejši akti na pokrajinski upravi leže po prašnih predah in ogromno škodo našega gospodarstva.

Naša omladina na Poliskem

Varšava, v januarju.

V Varšavi študira na politehnikih in na medicinski fakulteti kakih 40 jugoslovenskih dijakov, ki imajo svojo organizacijo: »Jugoslavi«. Letos so pridili v dvorani politehniške (eni najlepši dvoran varšavskih) dne 27. januarja svetosavsko besedo. Program je obstajal iz dveh delov, iz koncerta, ki mu je uvojni govor o pomenu sv. Sava povoril lektor hrvatsko-srbskega jezika na varšavski univerzi dr. Grabianjki, in iz plesa. Udeležili so se pridive naš varšavski poslanik Simić s člani poslanstva, predstavniki Francoske, Italije, Zedinjenih držav, Češko-slovaške, rektor univerze, šef presliten ministrstva vnanjih poslov Natanov, predsednik Slovenskega društva kulture in umetnosti Kumatovski itl. Koncert se je začel s petjem »Himne sv. Sava«, ki jo je pel zbor naših študentov; nato so peli poljski umetniki Wyszynski, Wrotyński, Ancowicz, Dworakowski arlje iz »Strašnega dvorja«, iz »Faust«, iz »Vesper Silicijanskih«. Posebno pozornost pa je zbudila Warda Wazyńska, ki je pela pesni jugoslovenske in jih morala opetovano ponoviti. Ples, ki se je začel po koncertu, je obsegal tudi poljske narodne plesne; mazurek in oberek. Poljsko časopisje naznača, da tako pridive krepe prijateljske vezi med Poljsko in Jugoslavijo.

V soboto, dne 9. februarja pridili Poljsko - jugoslovenska Liga v Lvovu pridi v dvoranah tamonjske Kazine in literarnoumetniške kluba pod proktoratom poslanika Simića, generala Jelazjewicza, župana lvovskega Neumana, znanih profesorjev Balcerja in

Mimogrede . . .

Ljubljana, 8. februarja.

Ljudje so izstopili iz vlaka in privreli po koridorju pred kolodvor. Tam kaj so nekateri že pričakovali znanec in sledilo je objemanje, poljubovanje in stiskanje rok. Stojila sta na cestu tudi spodoben gospod in še spodobnejša mlada gospa. Pa je pristopil eden izmed čakajočih, ki ni imel prilike nohemu stisniti roke in skočil skrajno vltudno k lepi gospe. »Gospodična, ali naj vas sretnim?« se je glasilo vltudno vprašanje. Ona pa je pogledala in v luči svetilke opazila njegove prozorno namignitve očl. Mož, malce starikav, je poseleal začudeno vsiljivoga dvoriljiva od strani in ona ni dala odgovora. Šta sta svojo pot naprej, nespretni kavalir se je pa ponuhal še vedno, hočeš njima ob strani. Mož je godrnjal in edelal ljubosumno svojo ženico. Valitvi kavalir se zanj niti zmenil ni. Prišli so končno na Dunajski cesti do kavarna »Slon«, kjer pa je gospod soprogo končno izgubil svojo notrznoljivost. »Gospa, grem v kavarno?« je še nevolni kavalir in sledil je plosk. Prítekel je stražnik, stari gospod je odšel naprej, ona se je pa smejala skozi vrsto belih zob in si mislila bove kaj . . .

Danes

Lovski ples v Kamniku

Muzika Dravske divizije

Laza Marković o sebi

Dopisnik zagrebških »Novosti« se je razgovarjal z Lazo Markovićem o obtožbi, ki razburja beogradske politične kroge in javnost Laza Marković je za drugo različje tako-le: »Obtožujejo me za šest točk. Za dve točki me ne obtožujejo neposredno, marveč le v svrbog uprotivote, ali sem kriv ali nisem. Za štiri točke pa me obtožujejo direkto.

Prva točka se tiče obtožbe glede prodaje sladkorne tovarne pri Beogradu. Toda prodaja je osnovana na zakonski odredbi in versailski pogodbi, ki odreda, da se nemška dobra prodajo na javni dražbi, kar se je tudi zgodilo. Ako je upravni odbor prodajal sladkor in povzročil porast sladkornih cen, je to izvrševal brez močera vpliva kot ministra. Za špekulacijo mora torej odgovarjati upravni odbor sam. Druga točka se tiče tiskanja obveznic vojne odškodnine. Obveznice so tiskale vse litografske v Beogradu in ne le tvrdka Lukarević Delo se jim je izročilo na osnovi sklepa ministrskega sveta brez natečaja, ker se je z delom mudilo. S tem ni kršen noben zakoneki predpis. Tretja točka naveda, da se se med Hercegovci, ki so dobilzemljo sekvestriranih zemljišč, ugotovila tuji imena onih, ki so že umrli ali pa »loh živeli niso. Ta zloraba se je odkrila pred osmimi meseci in jaz sem odredil potrebno preiskavo. O moji odgovornosti torej ne more biti povora. Četrta točka me obtožuje, da sem odobril renarirajsko nabavo g. Teokareviću. Odobrenje sem izdal na osnovi obstoječih zakonskih predpisov, kakor tudi po oceni finančno-ekonomskega komiteja ministrov Zloraba ni bilo ni tem, gotovo je le, da je Teokarevićevo komanjo skušal prvemu izročiti lastninske pravice. In ob tej priliki so se izvršile gotove nedopustne manipulacije v knjizah pravilnega ministrstva, to pa po mojem odstopu, radi česa sem tudi Teokarevićevo komanjo Petru Ilievu vložil tožbo.

Ostali dve točki ki me ne obtožujeta direkto, se tičeta odobritve tretih delniških družb za proizvodnjo špiritua v Vojvodini. Odobritev je izdal ekonomsko - finančni komitej, po mojem mnenju uravničeno. Omenam le, da se je to zgodilo pod koalicijsko vlado. Druga točka obravnava ukinitenje sekvestra nad imetjem neke banke in tu se mi čitajo v zamero, da sem odločil proti mišljenju likvidacijske komisije. Moj odlok je po mojem zlobokem prepričanju osnovan na zakonu. Pripravljeno sem vsak čas, da se branim. V ilustraciji borba proti meni navajam le, da se me je srva obtoževalo radi 18 točk in da jih le epozicija sama restrukturirala na 6, kakor sem jih zgoraj razložil.

Obhajljamo Markovićevovo lastno izlavo brez slehernega prehidca, ker se bo stvar itak razčistila. Značilna je le njegova ravnoljubnost, ki nikakor ne prikriža, da je bilo marsikaj gnilega v njegovi državi danski.

Draginja v Ljubljani in drugod

Zagrebački »Jutarnji list« priložuje po podatkih aprovizacijske urada pregled cen vsakdanjih živežnih potrebščinam v poedinih večjih jugoslovenskih mestih. Za Ljubljano je tabela precej porazna, ker v paraleli z ostalimi mesti dokazuje, da naša nekoč po zmernosti skupička znana metropola sili vsem drugim mestom, predvsem Zagrebu, s tržnimi cenami v ospredje. Ljubljana ni nič več cvevdna, kar je treba z ozirom na uradniški, malopodjetniški in proletarski življenj, ki tvori glavne plasti njenega prebivalstva, ugotoviti s tem večjim negodovanjem.

Tabela izkazuje nastopne tržne cene: Govedina: 1.) Ljubljana Din 1750 do 28—; 2.) Zagreb 22— do 30—; 3.) Beograd 20— do 24—; 4.) Maribor 10— do 27—; 5.) Celje 20— do 25—; 6.) Novi Sad 24— do 28—; 7.) Varaždin 2150 do 2250.

Cevljareček spovednik

V slavnem štajterskem Veržeru, kakor menda tudi drugod, velja čistiljivi običaj, da duhovniki pred in ob polnočnici ne spovedujejo. Temu nedosledku je ob polnočnici 1923 hotel odpomoči dobrodusni cevljareček A. P., kateremu so se smilile pobožne ženičke, ki so žalostno gledale v prazno spovednico. V svoje veselje so nenkrat opazile, da se v spovednici nekaj giblje in ko so se slišale rahlo pokakljanje, pač niso mogle vedvomit, da so dušni pastirji hoteli napraviti za polnočnico 1923 izjemo. Hitro je pckleknila neka ženska k spovednici in kmalu opravila spoved brez posebnega, včasih mogoče tudi običajnega kreganja.

Tako daloč bi bila stvar v redu in bi najbrž ostala v redu, ako »spovedana« ženska ne bi želela sprejeti tudi obhajila. Tu se pričena prvi zapletljivi cevljarečkove drame. Duhoven, ki je opravil cerkevna opravila ni hotel obhajati ženske, ker mu je bilo znano, da ni spovedoval ob polnočnici nobeden duhovnik. Ker pa imajo ženske v vsaki stvari svojo glavo in misel, tudi takrat celo napram duhovniku ni hotela popustiti »spovedana« ženska.

Pričelo je zato potzvedovanje po osebi spovednika, kajti nastale so težke slutnje, da se je nepoklicani lottl poslov, za katere so poklicani izključno pristojni.

Pa ni bilo sreče; pomagajo naj radi tega orožniki. In res je iznajdljivi orožnik obiskal na starega leta dan v svoji najboljši obliki cevljarečka, si vzel za paradno še orožje seboj in se prljazno razgovarjal s cevljarečkom o spovedi ob polnočnici. Vse to se je cevljareju dopadlo in sklenil je v svoji postrežljivj duši, da se hoče tudi on držati učela: prijaznost za prijaznost ter je zaupal orožniku, da je spovedal ob polnočnici neko žensko, več pa seveda ni smel povedati, ker je moral varovati molčevnost. Prijazen orožnik je takoj sestavil cevljareju ovadbo na državno pravdnilstvo, državni pravdnik pa obtožnica, nakar je povabilo sodišče cevljarejo, da se naj pride 6. februarja t. l. spovedat na štev. 53.

Prepoznajo je dotalni cevljareček za prekasnezi nauk rimskih juristov, ki pomagava v najtežjih situacijah, — seveda, če se ga z vsega početka pametno uporablja — in ki se glasi v prostem slovenskem prevodu: »Če si napravil kako lumpariljo, tajt«. V cevljarečkovi rokah pa se niti ta nauk ni obnesel; nasprotno so sodniki cevljarečka še ozmerjali, da jih leva za tako neumna, da mu bodo verjeli, da je orožnikom priznal nekaj, česar ni storil. Sodniki so bili naziranjaa, da cevljareju ni ma pravice spovedovati, marveč, da se naj držl svojih kopit in se neskasnemu grešniku naložilo precej hudo pokoro: namreč 3 tedensko premišljevanje v samotni celici okrožnega sodišča v Mariboru in ker tudi posli in trda ležišča krotit hudobna nagajenja, je bila pokorca poostrena z dvema postoma in dvema tridma ležiščema na teden in po vrhu še z eno temnico, nakar da mu bo odpusčen greh.

Na vprašanje, če sprejme kazen, je dejal, da je pri nas v Juzoslaviji vse narobe, kajti nikdar se ni slišal, da bi se kjerkoli drugod na svetu naložila pokora spovedniku.

- 2.) 4—; 3.) 5— do 6—; 4.) 8—; 5.) 4— do 5—; 6.) 7—; 7.) 250 do 8—.
- Krempir: 1.) Ljubljana 1— do 125; 2.) 175; 3.) 5— do 4—; 4.) 125; 5.) 125; 6.) 250 do 8—; 7.) 125 do 150.
- Moka št. 0: 1.) Ljubljana 625 do 650; 2.) 6—; 3.) 650; 4.) 650; 5.) 620; 6.) 575; 7.) 625 do 650.
- Moka št. 2: 1.) Ljubljana 6— do 625; 2.) 550; 3.) 6—; 4.) 6—; 5.) 500; 6.) 525; 7.) 6—.
- Kruh (šn): 1.) Ljubljana 550; 2.) 5—; 3.) 5—; 4.) 6—; 5.) 6—; 6.) 5—; 7.) 6—.
- Kruh (bel): 1.) Ljubljana 650; 2.) 6—; 3.) 6—; 4.) 7—; 5.) 7—; 6.) 6—; 7.) 650.

Dopisi

SLOVENSKA BISTRICA. Danes, dan 9. febr., zvečer ob 20. uri in dne 10. febr. popoldne ob 15. uri ponovi tukajšnja Citalnica soloigro »Cigani«, ki je lani občinstvu tako ugajala. Upamo, da jim bo tudi letos pripravila nekaj zabavnih uric. Kakor šujemo, se za prihodnje predstavo pripravlja soloigra »On in njegova sestra«. — Napeljava električnega voda po mestu se je zakasnila. Glasom pogodbe bi morala biti vsa tozadejna dela opravljena do dne 1. febr., kakor pa smo informirani, je tvrdki »Elina«, ki je prevzela izvršitev, zmanjkalo materiala in ima istega še v Nemčiji. Tako bo pri nas električni luč namesto 1. februarja zasvetila šele daleč v marcu. Ne vemo, ali je taka neotnost pripo-ročljiva za tvrdko »Elina«.

SLATINA RADENCI. Tu se je poročil medicincev Walter Höhn s gđ. W. Wietchniggovo in postal s tem solastnik Radenske Slatine. Poročil ju je v domači kapelici — katoliški duhovnik — v nemškem jeziku. Da se ne pozabi, je Höhn pred leti o priliki solskega zlota v Radence izrgal učencem slovenske zastavo in jo potepal v blato. Po prejavu se je na koroški fronti bojeval proti nam, sedaj pa išče belega kruha na naši zemlji, dasi še v srcu vedno strastno sovražnik našega naroda. In rodnina Wietchnigg! Pred preobratom so pririmali k nam. Vera; evangolisch; materni jezik alldetski, za slovensčino pa je rabila to'mnača in ji je bilo vse »Wunderschöne Bapage«. Sedaj pa so ji katoliška vera, slovenski jezik in radikalija pomagali, da si je z lahkoto pridobila naše državljanstva. Kar nenkrat so postali najvestejši čuvarji našega naroda in naša države, seveda samo zato, da naš gospodarstvi izkoriščajo in za seboj vsujejo bogat kapital. Narodni krogi, vademite se in posvetite temu gnezdu več pozornosti.

MURSKA SOBOTA. Ker lansko jesen »išji šolski svet vsled pihlih državnih kreditov ni mogel dati na razpolago nobenega zneska za božičnico revnim učem cen v Prekmurju, zato je šolski oddelek okrojnega glavarstva v Murški Soboti in istne iniciatve priredil zbirko za podnoro največjim učencem obmejnih šol. Prošnji so se odzvali številni dobrotniki in se je nabralo skupaj 1535 Din in »šil blaga. Za denar so se nakupili zvečeri in v pesera, ki se razdele na posamezne obmejne šole. Vsem darovalcem bodi srečna tem potom v imenu ubogih šolskih otrok iskrena hvala.

PTUJ. Dramatično društvo je uprizorilo 3. in 4. febr. »Rokovnjače« s sijajnim uspehom, čeprav so bile vse vloge sedesene po domačih dletanlih. Rajni Verovšek bi bil vesel Blaža Mozola gosp. Preka. Simpatični Nande je bil g. Znančič. G. Kristof je v vlogi Stefana lober uradnik. Petje je bilo v splošnem proti pričakovanju dobro. Ga. Kostanjevci je morala pevsko točko Nonino ponoviti. Gđ. Jurmanova je pogodila vso ljubost slovenskega dekleta, dobra sta bila tudi dr. Horvat kot Mencej in g. Skaza kot čevljar Boje. Pri pevskem boru so sodelovale najbolje ptujske noči. Oprema je bila zadovoljiva. Potzvedovalnim diletantom vse priznanje.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

- Ljubljanska drama.**
- Sobota, 9.: »Othello«. C.
- Nedelja, 10. ob 15.: »Mogočni prstan«. (Znižane cene.) Izv. Ob 20.: »Hamlet«.
- Ponedeljek, 11.: »Tri maske«, »Smečne preciljoze«. »Priljudni komisar«. P.
- Ljubljanska opera.**
- Sobota, 9.: Koncert Pavla Holodkova, prvega baritonista Moskovske opere. Izv.
- Nedelja, 10.: »Nižava«. Izv.
- Ponedeljek, 11.: Zaprto.
- Torek, 12.: Gostovanje baletnega zbora zagrebškega narodnega gledališča. Izv. Izv.
- Šentjakobski oder.**
- Nedelja, 10.: »Vražji Rudi«.
- Celjsko gledališče.**
- Sobota, 9. ob 16.: »Zakletli princ«. Sol-ska predstava pri znižanih cenah.
- Nedelja, 10.: »Revček Andrejček«. Izv.
- Mariborsko gledališče.**
- Sobota, 9.: »Mercadet«. C.
- Nedelja, 10. ob 15.: »Lumpacij-vagabund«. Izv. Ob 20.: »Janko in Metka«. E.
- Nedeljske predstave v Ljubljani.** V tedeljo zvečer se poje v Ljubljani opera

»Nižava«, ki je lani doselja izredno veliki uspeh. Upriporitev bo ljudska operna predstava pri znižanih cenah. Posamezne vloge so v sledeči zasedbi: Marta g. Tialerjova, pastir Pedro g. Sovilski, posestnik Sebastijano g. Cvejić, Tomaseo g. Zupan. Ostale vloge so v rokah dam: Matičkove, Silligoljeve, Korenjkove in Jeromove in gg. Banovec in Puglja. Drama upripori v nedeljo popoldne ob 8. »Mogočni prstan« ob znižanih cenah, zvečer ob 8. je »Hamlet«.

Koncert »Glasbene Matice« v Mariboru

Pevski zbor »Glasbene Matice« v Mariboru je priredil 6. februarja koncert. Na programu je imel dva mešana zbora en moški zbor, Griegovoga »Samotarja« ter Sattnerjevo »Pepelnico noč« s spre mlajevanem orkestra, sestavljen iz društvenega orkestra na lok, članov »Dravo« in vojaške godbe. Kar se tiče zbora ni nobenega dvoma, danapreduje pod vodstvom ravnatelja g. Topiča prav poljno. Dosegel je že višino marsikate rega zbora, ki se šteje med prve v državi.

Prva točka je bila Pavčičeva »Čo rde-

če rože zapado snega«. Ze v tej skladbi so se pokazala jasna vokalizacija. Posrebno efekten pa je bil končni pp. Premrlav »Zakaj« je skladba, ki zahteva dobrega interpreta. Komponist in dirigent sta enako krasno pronikniva v misel pesnika: in efekt ni izostal. Adamičev »Kralj Matjaž« je povsem moderna skladba, katere se mora lotiti le dobro šolan zbor. Nastavki in akordi zahtevajo mnogo tehlike. Komponist uporablja deloma fuga, deloma imitacijo, seveda z modernimi sredstvi. Pater Kolb je zapel Griegovoga »Samotarja« s polnim, dokaj občasnim ter lepo zvencenim glasom, ki se je samo v višini pokazal nepopojnega. Če popravi svojo vokalizacijo, postane nedvomno dober pevce za oratorije in silne skladbe. — Zadnja točka iz programa je izpopolnjevala Sattnerjeva kantata »V pepelnici noči«. Zbor je svojo nalogo rešil zelo častno. Če orkester ni bil vedno na mestu, ne smemo tega šteti v slabo dirigentu. Z malo skupnimi vajami je dosregel kar je bilo mogoče. Partije baritonskega sola je pel pater Kolb, sopran pa gđna Mezgečeva. Njen čist, zvoni glas je zvenel srebrno. V dar je dobila šopek cvetja, pater Kolb palmovo veilo z trobojnico, ravnatelj Topič pa velik šopek. Matični zbor je pokazal kaj in koliko zmore in je na svoj uspeh lahko ponosen.

V. 8.

»Ljubljanski Zvon«

Številka za januar 1924. Izdajanje kulturne, književne revije je v sodobnem življenju pogojno dejanje, ki zasluži skoro toliko pozornosti kakor ustvarjanje samo. »Ljubljanski Zvon« je letos stopil v 44. letnik. Za lažje razlikovanje od lanskega leta se nam je predstavil preobleden, v zelenem ovitku in z moderno naslovno stranjo, ki je delo akademičnega slikarja Bož. Jakca.

Za koncerte jugoslovenske komorne glasbe, katerih prvi se vrši v ponedeljek dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer v Filharmonični dvorani, vladu v Ljubljani vseobče zanimanje; saj so to prvi koncerti te vrste, na katerih se bo sistematično poznati razvoj jugoslovenske komorne glasbe po njenih najboljših zastopnikih. Obširnivo opozarjamo, da je nekaj sedelev še na razpolago, vstopalce so dobe »Matični knjigrni«.

Razstava karikatur v Beogradu. Udruženje jug. obl. umetnikov nam javlja: Na inicijativo Umetniškega odeljenja se je so-

suje slovensko ljudstvo na Dolenjskem pred dvema, tremi stoletji. Pesmi so dali na razpolago: Stanko Majcen »Modro lesketa se mak«, Fran Albrecht iz »Političnih sonetov«, Krylov »Vdovič« »Dva sola, Igo Gruden »Jutranja pesem« in Alojz Gradnik »Svatha v Brdih«.

»Književna poročila« obsegajo ocene izšlih knjig, v »Kroniki« pa poroča Fr. Albrecht o ljubljanski draml, kritikujoč uprizoritve »Hamlet«, N. K. podaja kratek pregled »Iz francoske književnosti« v prošlem letu.

Ze januarska številka »Zvona« nam jamči, da pojde revija tudi letos naprej po svoji dosedajni poti, t. j. da ostane zrcalo najvišjega kulturnega stremljenja v Slovencih. Tembolj je s tem priljieno vse naše razumnitvo, da si revijo omislil. Cena letno 120 Din. Narodila je usloviti na »Tiskovno zadrugo« v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Za koncerte jugoslovenske komorne glasbe, katerih prvi se vrši v ponedeljek dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer v Filharmonični dvorani, vladu v Ljubljani vseobče zanimanje; saj so to prvi koncerti te vrste, na katerih se bo sistematično poznati razvoj jugoslovenske komorne glasbe po njenih najboljših zastopnikih. Obširnivo opozarjamo, da je nekaj sedelev še na razpolago, vstopalce so dobe »Matični knjigrni«.

Razstava karikatur v Beogradu. Udruženje jug. obl. umetnikov nam javlja: Na inicijativo Umetniškega odeljenja se je so-

Domače vesti

VESELO MINISTRSTVO.

Da se v naših ministrstvih piše «er-na kafa», je običajno in spada k resor-tom. Da pa so resorji včasih še bolj živahni in delavni, dokazuje vesela zgodba, o kateri razpravljajo po me-tropoli:

Govori se in tudi novine pričajo tako, da je v finančnem ministrstvu nedavno prišlo do interesantnega raz-krivanja. Obstoja posebno »odelenje za čuvanje starih banknotov«, in je v njem zaposlenih šestero uradnih sil, troje moških, troje ženskih. Ko se je začelo opazovati, da v tem odelenju ne funkci-onirajo vse baš v vzornem redu, je fi-nančni minister poslal višjega uradni-ka inspicirati. In kaj je našel gospod inspektor? Nič drugega ko kaos, po-poln nered. Predložil je ministru, da vse uradne sile odpusti. Zlataj so se za zadevo začeli zanimati tudi nekateri narodni poslanci s plemenitim namo-nom, da te uradne sile spušajo pred krutostjo redukcije. Brskalo se je na-dalje in razkrito se je nekaj novega: da se je v odelenju vsak popoldan ve-selo plesalo. Nekak ministerjalni five- o elocček. Pristop je povabljenim. Ode-lenje samo je veljalo za harem, brez posebne opreme in navlake. . . Škoda, da je prišlo do razkritja ravno sred predpusta. Minister se jezi in zainteresirani narodni poslanci tudi: plemen-ita intervencija jim je izpodletela.

Ssa.

marveč da izdatka del celokupne obremeni-tnosti odpade na avtonomne doklade.

• Protest UJU proti redukciji učitelje ženskih ročnih del. Uprava UJU je po-silila prosvetnemu ministru M. Tišuflovi-ču protest glede sklepa komisije za raz-vedenja v imenovanju ministrstva pro-svete, s katerim se učiteljice ročnih del na ljudskih šolah v Sloveniji reducira-jo. Predsednik učiteljskega Stankevič je spo-ročil ministru prosvete, da bo vse učiteljstvo naše države nastopilo proti te-mu neosnovanemu sklepu komisije. Proti redukciji učitelje ženskih ročnih del se je izrekla tudi «Narodna Prosveta».

• Ustavevitev podružnice SPD. v Kranjski gori prosil za objavo sledečih vstič: Da ne bo nesporazumljenja vsled poročila v št. 2 Plan. Vestnika, da se je na običnem zboru kranjskogorske podružnice SPD. sklenilo pripraviti osrednjemu od-boru ustanovitev posebne podružnice za Jesenice in okolico ter tudi Družbe-Mojstrana, ugotavlja imenovana podružnica, da je bilo sklenjeno priporočati samo ustanovitev podružnice za Jesenice in okolico z mejo ob občinami Jesenice-Mojstrana oziroma Dovje, torej brez Dov-je Mojstrana.

• Jurosl. Matija nam sporoča. Na naši zapadni meji v Sovodnjem pri Gorenji va-si se je ustanovil krožek za izključev-anje tujk. Vsek prestopke kaznujejo žla-ni s 40 para ter so zbrali za Jugosloven-sko Matice znesek 75.40 Din. Iskrena hval-a! Zelimo si le mnogo posemelcev!

• Nov nikljas: i denar. Te dni se je vršila v finančnem ministrstvu konferenca, na kateri se je razpravljalo o kovanju nikljas-tega denarja po 50 par in 1 dinar, ki se ga bo izkovalo za okoli 10 milijonov di-narjev.

• 40letnico poroke sta obhajala dne 5. t. m. Anton in Neža Peklič v Dobrini v pljuškem okraju v krogu svojih sorodni-kov in prijateljev. G. Peklič je bil nad 20 let župan in dalje časa tudi načelnik šolskega sveta. Jubilantoma, ki uživata velik ugled in sta splošno priljubljena, ključemo: Se mnoga leta!

• Glavni Savez jugosl. vinogradnikov. Prometni minister je dovolil za posetnike ustanovnega občnega zbora Glavnega Sa-veza vinogradnikov, ki se vrši dne 16. fe-bruarja ob 10. predpoldne v Zagrebu, zni-žanje voznih cen za polovico na vseh drž-avnih železnicah (velja tudi za južno žele-znico). Kupiti je na odhodni železniški postaji celo karto dolžnega razreda, ki velja s potrdilom predsedništva občnega zbora tudi za povratek. Pokrajinski Savez jugosl. vinogradnikov za Slovenijo v Ma-riboru.

• Smrtina kosa. Dne 7. t. m. je umrla gospa Marija Glažer, mati graščakinje na gradu «Gutenhöhel» pri Šoštanj, v sta-rosti 66 let. Pokopnica je bila ljubezniva ženska in splošno priljubljena. Pogreb bo danes 9. t. m. ob 10. dopoldne na pokop-niški farni cerkvi sv. Mihaela v Šo-štanju.

• Pomoč poškodovancem po poplavih. Glavni odbor Rdečega križa prične te dni zbirati prostovoljne prispevke v denarju in v materijalu za poškodovance po popla-vah v Sloveniji, na Hrvaškem, Dalmaciji in Črni gori. Ako bo akcija obrodila pov-oljen uspeh, se bodo podpore delile takoj in ne šele po osnovanju fonda.

• Klasična slovenska pokrajina. uprave v Ljubljani. Prejeli smo: Včasih smo se zgražali nad skandalozno slovensko nemških in nemških kurzirsov, tako zvanih kurzirsov. Toda na naši pokraj-inski upravi živi še en tak lič. Še leta 1924. V razpisu z dne 31. januarja t. l., št. 410, čitamo sledeče klasične gorastav-nosti: « . . . ni prenesel svoj domcil . . . naziranje je protivna ugovoroma . . . pred temu prenosa, . . . pred poteku roka, . . . zoper tej odločbi itd.» Kdo piše na naši pokrajini. upravi tako slo-vensko? In tak razpis so poslali vsem okraj. glavarstvom s podpisom g. velike-
ljudni komisar» pa dandanes na Fran-coskem. Literarno najvišje stoječa je Moliereva klasična komedija, ki jo je g. Putjata izvrstno naštediral večinoma z najmlajšimi ženskimi in moškimi člani ter je obenem sam znamenito igral s lugo markija Mascariilla. V Courtelinovem velezabavnem delcu so se prav odliko-ovali gg. Peček, Šest in Lipah, v Mé-réjevo pa ga Juvanov, gg. Rogoz, Gre-gorin in Škrbinšek. Stvar pa je nekam dolgozečna, in bi bil potreben zlasti med tremi maskami urnejši tempo. V splošnem prav lep uspeh, priznavan z obilim in res zasluženim ploskanjem. — Več jutri.

Koncert Holodkova v Ljubljani. Vse posetnike današnjega koncerta bar-tonista Pavla Holodkova opozarjamo, da je začetek koncerta izjemoma točno ob pol 9. zvečer. Koncert se vrši v operi. Kratka vsebina vsake ločke sporeda je tiskana na gledaliških letakih, ki se do-livajo pri dnevni blagajni, odnosno pri biljetarjih po 2 Din komad.

Zbirajte in darujte, da zgradimo Sokolski dom na Taboru!

ga župana šporna! Razpisi pokrajini. upra-ve v Ljubljani se sploh že nekaj časa od-likujejo s slabim jezikom in slogom. Zdi se, da v predsedstvu nimajo dovolj kon-ceptualov, ki poznajo slovenska pravila. «Jezik očistite peg . . . » velja še danda-nes.

• Ogenj na Falj. V četrtek dopoldne je izbruhnil v barakah elektrarne požar. Na kraj nesreče je prihitela tudi mariborska požarna bramba z avtolurbinsko brizgalno, ki je ogenj takoj omejila.

• Novorojenček pod ledom. V Novem Sadu so našli dijak in družičko pod le-deno skorjo truplo novorojenčka. Dijaki so zadevo prijavili policiji, ki je uvedla obširne poizvedbe.

• Velika tatvina tobaka v Novem Sadu. V noči od 5. do 6. t. m. so doslej neznan-i storilci udri v skladišča na železniški po-staji in odnesli 14 velikih zabojev toba-ka. Tatvine je osumljenih več železničar-jev; dva sta bila aretirana.

Veliko škodo si delate sami, ako kupite blagoderog e preden si ne ozvedate nikakih cen v trgovini

„DANICA“
Majzelj & Rajsej

Ljubljana, Turški trg št. 1
(bivša Preskrbuvalnica).

Velika »aloga blaga, hlačevino, ša-
metne, kontenirne, tiskovine, barbeita,
flaneli, oboj, pletov, nogavic, rukavic,
kravat, stroje, ovratnikov, predpasnikov,
jopice ter najrazličnejšega drugega
blaga. — I tatom za »oga usnja
vseh v. st. sei

Postrežba vestna in točna.

Iz Ljubljane

• Sokol Ljubljana II. vabi uljudno na veliki ples z maskarado, ki se vrši danes 9. t. m. ob 8. uri zvečer v dvo-rani «Kasino». Z ozirom na velike pri-prave, krasne dekoracije in na veliko število že prijavljenih skupin mask bo ta prireditve gotovo ena najlepših ma-skeradnih zabav v letošnji sezoni. Ne zamudite izredne in nepriisljene za-bave! Predprodaja vstopnic za članstvo v trgovini br. Milko Krapeža, Jurčičev trg. Opozarja se, da so neresnicne od izvestne strani razširjene vesti, da se ples ne bo vršil, ker je ravno nasprotno res, da se ples in maskarada na vsak način v prvotno zasnovanem obsegu vr-šita, ne glede na druge prireditve iste-ga dne.

• S. K. «Slavija» vabi na veliko predpustno veselico, ki se vrši v nedeljo 10. t. m. v gostilniških prostorih g. Smo-leta pri «Malem slonu» v Vodmatu.

• ORJUNA. Ljubljana javlja, da ima v svojih društvenih lokalih v areni «Narodnega doma» (vhod z Bleivci-so-vo ceste) uradne ure od delavnikih od pol 19. do 20. in ob nedeljah in prazni-kih od 10. do 13. ure. Članstvo se opa-zarja, da v tem času lahko vplača čla-narino, ter dvigne legitimacijo in značek. Ob tem času se tudi sprejemajo novi člani.

• Predavanje v društvu «Soča». Ker je g. dr. Ambrožič danes zvečer nujno zadržan, odpade njegovo predavanje za enkrat. Na mesto njega bo nastopil g. prof. dr. Lah, ki bo govoril o ciljih in idealih sodobnega Slovianstva. Začetek ob 20.30. Vstop prost.

• Športni karneval v Narodnem do-mu bo ena najkрасnejših prireditev v letošnjem predpustu. Poleg izredne de-koracije bodo imeli posetniki priliko vi-deti tudi lepe skupine že prijavljenih mask. Plesne vodita iz prijaznosti gg. Viček in Černe. Sodeluje godba Dravske divizije. Del čistega dobička je namenjen Olimpijskemu fondu in zgradbi So-koškega doma na Taboru. Vstopnice se do-be v predprodaji v Češki industri-jalni banki.

• Sentjakobska maskarada bo dne 16. februarja v gornji dvorani Narod-nega doma. To bo ena najlepših letoš-njih predpustnih prireditev z ozirom na dekoracijo, kakor tudi glede celoga spore-da. Vstopnina le 10 dinarjev za vsa-kogar, maske dobrodošle.

• Uvod v umevanje umetnosti. — Sedmo predavanje se vrši v soboto dne 9. februarja ob 6. zvečer v zbornični dvorani univerze. Predava univ. asistent dr. Fr. Mesesnel o plastičnem in sliko-vitem stilu. Vstopnice po 12 dinarjev pri vhodu.

Dame gotovo Vas zanima kakšni so moški

Gospodje tudi Vas bodo zanimalo

zato si gotovo poglejte izredno veso-loigro

Taki so moški ali Mali brat Velikega Napoleona v glavnih ulogah:

Harry Liedtke in Paul Heidemann

samo še danes - soboto

ob 3. 1/2. v 9. uri.

Kino „Ljubljanski dvor“

• Kateri zavod, trgovec ali podjetje bi sprejel kot kontoristinjno v službo pridno in pošteno dekle, ki je z odliko absovirala Gorazdov trgovski tečaj. Je brez staršev in ima še pet nepreskrb-ljenih bratcev in sester. Obrniti se na Mlad Gardjančič, Poljanska cesta 54, I. nadst.

Vsi na športni karneval dne 9. februarja v Narodni dom

• Sokol v Štepanji vasi vprizori v nedeljo dne 10. t. m. v društveni telovadnici vsevoljni enodejanki «Pot do srca» in «Pri starinarici». Po predstavi prosta zabava in ples. Začetek ob 19. uri.

• Ljudska vitoka šola v Ljubljani priredi v nedeljo dne 10. t. m. ob 10. uri dop. v zbornični dvorani na univerzi javno, vsakomur dostopno predavanje o naslednjem predmetu: «O grozečem nastajanju duševnega proletarijata». — Predava g. vsuč. prof. dr. Josip Vidmar Vabimo na to važno predavanje vse plasti naše javnosti.

• Medicinski ples. Danes 9. februa-rija se vrši v veliki dvorani «Uniona» V. medicinski ples, v prid društveni knjižnici. Oficijelni sprejemi so med pol 9. in 9. uro. Eventualne reklamacije va-bil se sprejema tekom popoldneva v Unionski dvorani. Društvo medicincev.

• Preporodašil Danes ob pol 15. uri se bo vršil redni semestralni občni zbor v areni Narodnega doma z običajnim sporedom. Tovarši, udeležite se ga pol-noštevilno. Odbor.

• Koncert. Danes v soboto se vrši v kavarni Evropa koncert dravske god-be. Začetek ob 9. uri zvečer. — Vstop prost.

Danes ob 8. uri zvečer medicinski ples v veliki dvorani „Uniona“

• Koncert. Od nedelje 3. t. m. v re-stavraciji in kavarni Tratinik redno vsak dan koncert ciganske kapele pod vodstvom primaža Miškota od 8. do 1. ure ponoči.

• Ljubljanci, ki nameravajo pose-titi ponedeljkov komorni koncert, opo-zarjamo na današnje predavanje skladiatelj Škerjanca, ki bo popoldne ob 5. uri v Glasbeni Matici, Vegova ul. 7 razložil svoj komorni kvartet, ki je tudi na programu. Vstop prost.

• Prošnja na usmiljena srca. Kro-jača Fran Lipicarja je zadela mrtvoud in je malo upanja, da bi še okreval. Njegova družina, 4 otročič in žena žive v najhujši bedi brez vsakih sredstev. Prosimo usmiljena srca, da pomagajo sirotam z različnih prispevki. Darove in denarne prispevke sprejema tajništvo JDS v Narodnem domu.

• V škodo mesarja Ant. Pucharja v Sp. Siskii je izpred skladišča dr. kolo-dvora odpeljal dne 7. t. m. neznanec nov samotniški vozček, vreden 1500 di-narjev. Kot nadomestek je pustil na prostoru enak voz, samo polomljen in deloma razbit. Policijski organi so zviz-čeno na sledu.

• Nespovedano je obiskal na sta-novanju v baraki v Spodnji Siskii pred nekaj dnevi čevljarja Franca Pipana Ja-kob Bevc. Ker ga ni našel doma, je vzel iz sobe dva zastavna listka na obleko in dragoceno in jih za malo nagrado odstopil znani, pri sodišču protokolirani firmi, Stanku Bitencu. Ta je svoj te-govski talent izrazil v tem slučaju ve- meljiteje in je efekte dvignil. Radi iz-razitega navijanja cen pa sta bila oba nepoštena trgovca prijeta.

Nože — nadomestne za stroje za špičenje svinčnikov THE REX CO. LJUBLJANA.

Iz Maribora

• Odmetniki v mariborski kaznišni-či. Včeraj so pripeljali v mariborsko moško kaznišnico zopet štiri muslimane kazničence. Sedaj imajo v tej kazniš-niči že dvestolet odmetnikov mu-slimanov, med njimi nekaj Arnavtov, ki ne znajo prav nič jugoslovanski. Vsi so obdarjeni povprečno z 20 letno kaz-nijo.

• Mariborski drobiž. Včeraj je umrl g. Rudolf Schweighofer, trgovec na Ko-roški cesti. — Policija je aretirala Ma-ksa Kristla iz Studencev, ki je že dalj časa postopal po mestu in kradel suk-nje. — V Dečjem domu v Strassmajer-jevi ulici otvorijo s 1. marcem posveto-

valnico za matere. — Mariborski Or-
naši napravijo v nedeljo izlet na Pra-gersko, kjer ima tamošnja Orjuna v nedeljo zvečer v prostorih kolodvorske restavracije prvo prireditve s plesom in različni zabavami.

Iz Celja

• Občni zbor Jugoslovanske Matice se vrši v torek, dne 26. t. m. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma z običajnim dnevnim redom. Pričakuje se častna udeležba narodnih krogov.

• Redna seja obč. sveta se vrši v ponedeljek, dne 11. t. m. ob pol 19. uri. Poročajo posamezni odseki in referenci za podjetja.

• Smrtina kosa. V Celju je nenado-ma preminul od kapi zadet dne 6. t. m. g. Anton Chiba, klobučar in hišni po-sestnik, v 63. letu starosti.

• «Männergesangverein» priredi v soboto, dne 9. t. m. v prostorih hotela Union svojo predpustno veselico. Kakor se je zvedelo izza kulis, se je vršil pre-cejšnji boj med tistimi, ki so zahtevali, da postane prireditve zopet nekaka nem-ška manifestacija vseh razstresenih vsaj spodnjašestajerskih Nemcev in med tre-njejsimi elementi. Zmagala je struja tre-znomislelih meščanov in zato se bo o-mejala prireditve le na ožji krog celjskih in okoliških Nemcev. Slovensko stališče je jasno: Dokler se vrši prireditve v okviru domače zabave brez vsakih ma-nifestacijskih namenov, to predpustno zabavo tudi našim nemškim sosedm-nom mirnim srcem privoščimo.

Sodišče

§ Samo za odrasle! Noben človek ne svetnik dandanes — pa četudi je ravna-telj še tako katoliškega zavoda. Nekje na Irskem — kjer imajo tudi mnogo ka-toliških zavodov, se je nekemu ravna-telju v Modiat - House zgodila neljuba pomota. Iz službe vsled rahlega zdrav-ja» odpuštena zelo zdrava gospa se je umrež obrnila na svojo organizacijo, ker skušala doseči preklic odpovedi. Ker se ji prošnja ni ugodila, je vposlala ne-kakšno ovadbo, v kateri je skušala ka-rakterizirati uradno in poluradno poslo-vanje svojega, sodaj že bivšega šefa. Ta obtožnica je bila veleznanimiva zbog vse-bine in bogzete, takorekoč nedeljske ve-sbine. V nji je bilo čitati med drugim, da se je omenjeni ravnatelj kaj rad in na posebno prikupen način šalil s svojimi uslužbenkami, osebito z njo. Ona pa ta-kih šal ni prav razumela. Tako se je — da povzramo en slučaj v lepi vrsti na-štetih prestopkov, — silno rad poigrav z rumbi njene (seveda zapete) bluze v svr-ho ugotovitve eksistence in delovanja or-zanov, ki se nahajajo v neposredni bližini srea — gotovo je bila soba pre-tilirano kurjena in je bila dotična obleka odveč, kar je razumljivo, če vpošteevamo da je bila to le vrhnja obleka in da je tudi sedaj se v vseh uradih sila vroče. Takšne pozornosti so se večkrat dog-a-tale — pa proti pričakovanju niso bile tako hvaležno sprejete, kakor plemenito so bile namenjene. Zadeva pa je do-ze-rela, šele na praznik svetih Treh kraljev, ki se po celem krščanskem svetu in to-rej tudi v irskih uradih praznuje na slo-venskem način. Omenjena gospa je ta dni opravljala »dežurno službo in prinesla pošto v sobo g. ravnatelja. Ko je pisna položila na mizo, je hotel nesrečen slu-žaj, da jih je nekaj zdrsnilo na tla. Ravnatelj pa je bil kavalir in se je sklonil, da bi pobral pisma. seveda. Po naklešč-ju pa je njegova roka zašla in se namo-sto pri pisnih ustavila pri priljubljenih gumbih — samo to pot malo niže kot običajno, ampak še vedno precej visoko nad tlemi. Gumbi pa — in njih ime,te-lijca — so bili pretirano trd-vratni in vzlie priaznemu prigrvarjanju in sami nič zgodilo — to se pravi, razen tega, kar sem že povedal, se ni nič zgodilo. Zetje vzbujajoča gospa, pa se od tistega dne ni več rada približala ravnateljevi sobi in je bila tudi kmalu nato odpu-ščena iz službe. Zadeva pa se je razvelo-pala po kraju, ki je seveda bolj podobna vsi kot mestu, in nenilo dimljeni ravnatelj je iskal zaščite pred sodiščem v Du-blinu. Pri prvi razpravi je bila obtožni-ca res spoznana kot krivla, pri drugi pa je sodnik prišel do zaključka, da je dok-laz verjetnosti doprinečen in je obtož-ženko oprostil. Po dotičnem irskem me-steccu se govori tako, — med ljudmi, (ka-kor poročajo angleški listi), da so priča-ki ki so še vedno v službi tistega zavoda, očitovale neko posebno pozabljivost v ravnanju preretanih zadevah. Gotovo pa je to le zlobnost angleškega časopis-ja, ki mu verni irski narod vedno leži v grčnem želodecu.

Vremensko poročilo

Kraj opazovanja	ob	Zračn tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0-10	Pad. vline mm
Ljubljana	7.	758.1	-2.8	brezvetra	več obl.	—
Ljubljana	14.	751.7	6.8	sev. vah.	de, obl.	—
Ljubljana	21.	758.5	0.0	—	jasno	—
Zagreb	7.	756.7	0.0	brez vetra	oblačno	—
Beograd	7.	758.8	0.0	vehol	—	—
Dunaj	7.	755.6	1.0	sev. zspad	—	0.1
Buda	7.	755.8	0.0	—	—	0.1
Lučnost	7.	758.9	-1.0	brezvetra	—	2.0

V Ljubljani barometer višji temper. primeren Soluce vzhaja ob 7-11, zahaja ob 17-15. Dunajsko vremensko poročilo 8. febr. V Avstriji je davi snežilo. Na Solnograškem, Št. arskem in v Gornji Avstriji je padlo nad 10 cm snega. Temperatura je bila zjutraj pod ničlo, proti poldnovu nekaj nad ničlo. Pričakovati je toplejša ga vremena. Napoved za soboto: Mo- ma oblačno z delnimi padavinami. Tem- peratura se bo polagoma dvigala.

Dr. M. Dabrila: Ljublj. borza in njen gospodarski pomen

II.
Ze dosecanji pregled nam jasno prica o velikem gospodarskem pomenu borze za splošen gospodarski razvoj in raznih delov in drzavah. Oglejmo si sedaj njen pomen malo natančneje. Pomen borzne institucije je povsod izrazen ze v njenem namenu, ki se da kratko izraziti: olaksanje trgovinskega prometa.

notranjosti dezele (ustanovitve novih podjetij, predelavanje surovin, racionalnejše obdelovanje zemlje itd.) in na določitve cen posameznih produktov.
Toda ne samo za blagovni trg tvori borza oporišče, temveč je njeno sodelovanje nezogibno tudi za uspešno preskrbo in uporabo kapitala. Ogranske vstoje kapitala, katere rabijo danes mesta, občine, dezele, države, industrijska vnaprednja, trgovina in banke, da morejo izvrševati svoje naloge, bi bile brez velikega borznega trga nepreskrbljive.

obrestno mero v deželi. Pri povišanju diskonta v normalnih razmerah kurzi stalno obrestljivi državni papirjev padajo in se pri znižanju diskonta dvigajo. Tako vplivajo že notranje finančno - politične prilike na presojanje posameznih državnih vrednot. Velikega pomena za splošno presojanje so tudi zunanje-politične prilike. Strah pred bližajočo se vojno tlačil kurze ne samo iz bojazni, da vojskojo države postanejo plačevanja nezmožne, ampak tudi okolščina, da se bodo izdala nova posojila, katere bo država mnogo višje obrestovala pod ugodnejšimi pogoji kot običajno. Naravno da vpliva na tečaj takih vrednot v največji meri kredit države same. Napetosti, nesporazumljenja zunanje - politične narave lahko začasno tlačijo tečaje, toda vedno le do gotove meje, medtem ko ga notranji nemiri slabijo manj občutno, zato pa stalno in brezmejno. Tečaj teh vrednot postane tako mnogokrat barometer javnega zaupanja, katero je posebnost praktične vrednosti za finančne ukrepe države kakor tudi zanesljiva prognoza življenske zmožnosti in moči države. S tem seveda še ni rečeno, da so zgolj navedeni momenti merodajni za pravilno oceno. Finančna veda nas uči, da so se marsikdaj dvignili državni papirji ravno po kakem državnem porazu,

in sicer v pričakovanju, da bo temu porazu sledil kmalu sklep če tudi še tako uničujočega mira, ali pa v slučaju veličkih notranjih državnih sprememb, katere so izzvale največjo nesrečo v bodočnosti, a se obljubljale večji trenu tni mir.
Dasi je po ravnokar poudarjen am razmotrivanju kredit posamezne države odvisen od raznoterih činiteljev, je vendar odločilnega pomena za presojanje državnega kredita presojanje na lastnih borzah. Te morejo zatemnjevati in osvetiljavati politični horizont marsikdaj z enim mahom. Biti pa morajo borze fundirane na čvrstem zaupanju lastnega prebivalstva in poštevanje v tujini. Država ki nima lastnih zmožnih borz, je odvisna od inozemstva pri vsaki večji državni investiciji. Na borzi, kjer se zbira večji kapitali, zalaga ravno trgovarstvo državnih papirjev državo s potrebnimi kapitali. Država pa, ki mora iskati potrebna denarna sredstva vedno le v inozemstvu pride polagoma v gospodarsko in politično odvisnost tujino.
S tem sem v glavnih potezih opisal pomen borze. V nastopnem članku se hočem baviti še posebej pomembno ta institucije, ki se je žal nepopolna, uredila pred nekaj meseci tudi v Ljubljani za naše ožje razmere in gospodarsko prilike.

Mali oglasi
Vsaka beseda 60 par
Za 'Opisovanje' in 'Zenitve' se računa vsaka beseda 1 Din.

Posk
Klavis poučuje
Naslov pove uprava 'Jutra' 3003

Službe (dobe)
Fotografski pomočnik
Naslov pove uprava 'Jutra' 3071

Mizarske pomočnice
Naslov pove uprava 'Jutra' 3021

Gospodična
Naslov pove uprava 'Jutra' 3114

Prodajalco
Naslov pove uprava 'Jutra' 3055

Učena
Naslov pove uprava 'Jutra' 3131

Zavorovalnega potnika
Naslov pove uprava 'Jutra' 3005

Službe (iščejo)
Brivski pomočnik
Naslov pove uprava 'Jutra' 3016

Mesta hišnico
Naslov pove uprava 'Jutra' 3073

Mesta dojilje
Naslov pove uprava 'Jutra' 3044

Mesta kontoristino
Naslov pove uprava 'Jutra' 3016

Kot praktikant
Naslov pove uprava 'Jutra' 3050

Pomožna kuharica
Naslov pove uprava 'Jutra' 3155

Knjigovodja
Naslov pove uprava 'Jutra' 3160

Dopisnik
Naslov pove uprava 'Jutra' 3161

Knjigovodja
Naslov pove uprava 'Jutra' 3163

Gospodična
Naslov pove uprava 'Jutra' 3163

Za natakarija
Naslov pove uprava 'Jutra' 3171

Mlad, vesten uradnik
Naslov pove uprava 'Jutra' 3140

Deček
Naslov pove uprava 'Jutra' 3141

Izrjena šivilja
Naslov pove uprava 'Jutra' 3011

Elektrik-strojnik
Naslov pove uprava 'Jutra' 3098

Stavbn pisar
Naslov pove uprava 'Jutra' 3122

Prakco
Naslov pove uprava 'Jutra' 3090

Prodam
Pletilni stroj
Naslov pove uprava 'Jutra' 3026

Kupim
Ljubljanski Zvon
Naslov pove uprava 'Jutra' 3014

Kdo proda
Naslov pove uprava 'Jutra' 3078

Veverične, polhove
Naslov pove uprava 'Jutra' 3098

Nakup rezanega lesa.
Naslov pove uprava 'Jutra' 3039

Fotografski aparat
Naslov pove uprava 'Jutra' 3058

Kmet-pridelci
Prvovrstno vino
Naslov pove uprava 'Jutra' 3036

Salonska obleka
Naslov pove uprava 'Jutra' 3135

Motorna kolesa
Naslov pove uprava 'Jutra' 3147

Tovorne automobile
Naslov pove uprava 'Jutra' 3148

Furnirje
Naslov pove uprava 'Jutra' 3149

Dve lokomobili
Naslov pove uprava 'Jutra' 3150

Perziske proprogo
Naslov pove uprava 'Jutra' 3145

Prodajalco
Naslov pove uprava 'Jutra' 3055

Fiat 501
Naslov pove uprava 'Jutra' 3146

Salonska obleka
Naslov pove uprava 'Jutra' 3135

Motorna kolesa
Naslov pove uprava 'Jutra' 3147

Tovorne automobile
Naslov pove uprava 'Jutra' 3148

Furnirje
Naslov pove uprava 'Jutra' 3149

Dve lokomobili
Naslov pove uprava 'Jutra' 3150

Moško kolo
Naslov pove uprava 'Jutra' 3143

Moško kolo
Naslov pove uprava 'Jutra' 3170

Fotografski aparat
Naslov pove uprava 'Jutra' 3150

Mizarski skobelnik
Naslov pove uprava 'Jutra' 3175

Trgovska hiša
Naslov pove uprava 'Jutra' 3173

Stanovanje
Naslov pove uprava 'Jutra' 2988

Hiša s gostilno
Naslov pove uprava 'Jutra' 2942

Travnik
Naslov pove uprava 'Jutra' 2939

Ceno pesostvo
Naslov pove uprava 'Jutra' 3018

Lepo pesostvo
Naslov pove uprava 'Jutra' 3018

Enonadstr. hiša
Naslov pove uprava 'Jutra' 3120

Stanovanje
Naslov pove uprava 'Jutra' 3076

Opremljena soba
Naslov pove uprava 'Jutra' 2800

Opremljeno sobo
Naslov pove uprava 'Jutra' 3157

Opremljeno sobo
Naslov pove uprava 'Jutra' 3159

Stanovanje
Naslov pove uprava 'Jutra' 3174

Opremljeno sobo
Naslov pove uprava 'Jutra' 3157

Soba
Naslov pove uprava 'Jutra' 3173

Stanovanje
Naslov pove uprava 'Jutra' 3103

Hišem stanovanje
Naslov pove uprava 'Jutra' 3105

Mesečno sobico
Naslov pove uprava 'Jutra' 3124

Oddam stanovanje!
Naslov pove uprava 'Jutra' 3081

Prav redka ponudba!
Naslov pove uprava 'Jutra' 3046

Skladništvo in pisarna
Naslov pove uprava 'Jutra' 3048

Dobrodojšo pekarijo
Naslov pove uprava 'Jutra' 2827

Gostilna in mesarija
Naslov pove uprava 'Jutra' 2517

V veliko skladišče
Naslov pove uprava 'Jutra' 2138

Iščem kompanjona
Naslov pove uprava 'Jutra' 3042

Delnice Jadranske banke
Naslov pove uprava 'Jutra' 3151

Kompanjona
Naslov pove uprava 'Jutra' 3170

ZALOGA KLAVIRJEV IN PIANINOV
Naslov pove uprava 'Jutra' 3173

Orkester
Naslov pove uprava 'Jutra' 2315

Kratek klavir
Naslov pove uprava 'Jutra' 3172

Pletenine
Naslov pove uprava 'Jutra' 2806

Maskaradne kostime
Naslov pove uprava 'Jutra' 3117

Popolnoma na cesti.
Naslov pove uprava 'Jutra' 3123

Opozarjamo na Zakon e oblastni in sreski samoupravi
Naslov pove uprava 'Jutra' 3156

Poročiti želi
Naslov pove uprava 'Jutra' 3156

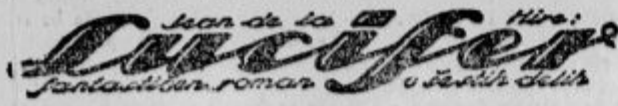
V veliko skladišče
Naslov pove uprava 'Jutra' 2138

Iščem kompanjona
Naslov pove uprava 'Jutra' 3042

Delnice Jadranske banke
Naslov pove uprava 'Jutra' 3151

Kompanjona
Naslov pove uprava 'Jutra' 3170

Knjige za mladino
Naslov pove uprava 'Jutra' 3156

314

«O, mati,» odvrne Lucifer in obraz mu se spahi, «bilo je potrebno! Toda potem, lito bom vsemogočen in vseviden, kakor še nikoli ni bil, ko bom vladal nad vsemi, takrat, mati, me ne pokušaj nadlegovati s svojimi zakeanlimi prijuki, še bom zadostil strastem, ki mi jih vzbujajo moja kri in moje meso, ki sta klič in meso tvoje krvi in tvojeje mesa! Moje poželenje po ženskah je zakonikat, res, omejeno le na Ireno in na Laureno! In moje sovraštvo pozna do sedaj le enega moža: Sainclaira! ... Ze drugi dan po svoji zmagi, 11. junija, si hočem privoščiti Ireno in istočasno mučiti Jeana Sainclaira Nyctalopa; in isti dan si hočem osvoboditi Laureno in videti Sainclairovo trpljenje, ki bo moral prisostvovati Paščinu smrti! ... O, kako bo trpel! Moj tekmoec je bil in je še vedno! Premagal me je skoraj in še vedno se bori proti meni! Takrat bo v moji oblasti in nikdo ga ne reši več! O, kako se bom napajal na njegovem trpljenju! ...»

Sardonski nasmech mu leže na ustnicah in kratko odgovori: «Nič, zaprta je tu na podmornici!» «Ali mi jo boš prepustil?» «Bom.» «Hvala. Tudi jaz imam namreč malno sovraštvo. Hočem, da me lepa Dornelha vidi in spozna, da mi pijune v obraz in me prosi na kolenih, da se izjoka in me prekoline ...» «Stori z njo kar hočeš.» «Hvala. In Mina Zuchtova, kaj si storil z njo?» «Eksperimentiral ... Mrtva.» «In trije Zuchtji?» «So mi bili nevarni. Mrtvi.» «Skoda Bertholda, bil mi je všeč.» «Našla si boš drugih,» se roga sin, «kolikor boš hotela.» «Upam,» odgovori mati. In v obeh te skoraj stare ženske se zasveti samljiv, vznemirljiv ogenj. V tem hipu sta si mati in sin, ona krepka in široka, on visok in suh, čudovito slična! A samo v obrazih: strašna in odvrtna obraza!

O, ne! V tem trenutku ta mož ni zaslužil blešččega, velikega imena Lucifera! In ta žena ni bila vredna, imenovati se mati velikega ženija! In oboje, sin in mati sta v tem trenutku padla, ne z večje višine, a mnogo globlje, kakor je padel Lucifer, Angel Luči, do Demona Teme! ...

IV. Na severnem tečaju Ko je leta 1908. Peary dospel na severni tečaj ni tam odkril ničesar drugega, kar je odkril že leta 1006. na 87. vzporedniku, in kar je Nansen odkril leta 1895, v skoraj isti višini, a na drugi strani tečaja: to so bila zasnežena in ledena polja, pokrita z blešččimi bloki, in izdolbena od padavin. Suho zemlje ni bilo videti, kakor daleč je segalo oko. Grozna pokrajina v svoji mrtvaški zapuščenosti, brez kaplje vode, neprestano se premikajoč: kajti včasih je nastopila mlačna temperatura, led se je začel tajati, a brž nato zopet zamrznil, se razljudjal in krčil ... vedno se izpreminjajoča slika, a vedno enaka v obup vzbujajoči enoličnosti! Nič Nansen, nič Peary pa nista našla onega — čenrav sta morda slutila — kar je nekoliko let za njima odkril pekienski ženij barona Glöja Warteckera in sveda takoj izbral v svoje svrhe. Poslušajmo, kako je bilo to njegovo odkritje: Severni tečaj ne leži, kakor se je do sedaj napak mislilo, ker ni nihče še dokazal nasprotnega, v ledu severnega arktičnega morja. Pod snežno in ledeno skorjo, ki ni razmeroma niti preveč debela, se nahaja namreč trdna zemlja, ali bolje skalnato gorovje, ki je s podzemskimi gorskimi vrstami v zvezi na eni strani s Franc-Jozefovo deželo, ki leži na severu Noveje Zemlje, na drugi strani pa z Greenlandjo. Z drugimi besedami: Če bi Peary takrat, ko je na severnem tečaju zasadi

ameriško zastavo, izkopal v ledeno skorjo enajst metrov globoko, bi našel ne morda zopet na led ali pa na morje, ampak na trdno zemljo, na skalnato gorsko ogrodje! Glö XIII. je to odkril takrat, ko se je vrnil iz Indije, kjer je prebil več let pri študiju okultnih ved. V spremstvu moških članov svojo rodbine in nekaterih Tibetancev je propotoval Mongolijo in Sibirijo, sledeč ves čas 80. poldnevniku vzhodno Pariza. Na obeh ledenega arktičnega oceana je hipnotiziral ondodni rod Eskimov in se napotil z njimi na sahan in s pel vzhodno Franc-Jozefove dežele naravnost na severni tečaj ... Z modernimi instrumenti, ki jih je Glö še izpopolnil, je nekoga dne dosegel, da se nahaja na severni točki zemeljske ose. Neki Tibetanec, ki je študiral na pariški univerzi, je iznašel električni instrument, ki je z minuciozno natančnostjo javljala navzočnost še tako neznanne množine te ali one rudnine v zemeljski skorji. Ta instrument, znano stvarstvo povsem neoporečen, je bil nekaka «čarobna palica», kakor se jih poslužujejo stezosledci na svojih raziskovanjih ... In Wartecki so začeli s Tibetanci kopati na onem kraju, kjer leži magnetični zemeljski tečaj. Imeli so s seboj električni sveder, in v par minutah je iz globine desetih metrov 53 centimetrov — debeline snežnoledene plasti — prispel na dan mal drobec bazalta ... Ze takrat se je v Luciferju porodila misel, da bi tu, na severnem tečaju, na skali, nedostopni vsem ljudem, sezidali stolp, v katerega bi postavil svoj tele-dinamo in odtod vladal svetu ... Ekspedicija Glöja XIII. je nadaljevala svojo pot. Pustivši za seboj severni tečaj, je odšla v smeri proti Greenlandji, ki je vso prepotovala od severa pa do juga. Na rtiču Ferevel je je že pričakovala podmornica Kaiser-Gotta. Toda jedva so bili Tibečani na krovu podmornice, ko jih je Glö dal pomoriti. Tako je tajnost severnega tečaja ostala v rodbini Warteckov. In so ti niso vsi poznali, ampak le oni, ki so se udeležili ekspedicije. Eskimi niso mogli izdati ničesar, ker so bili hipnotizirani in jih je Glö porabil kot sužnje. Naslednje leto se je Glö vrnil v London s ljudmi — bili so Wilfred, Glö, Durbox in Krieg — na krovu Kaiser-Gotta na severni tečaj ter vzel s seboj Kalmika in Eskime. Skozi Smithovo morskno ožino, ki je odkril že Peary, ležeče med Gorajo Greenlandjo in Ellesmore, Grinnelom in Grantom, je dospela podmornica pod ledenimi ploščami do tja, kjer je morsko dno sezelo do gladine arktičnega oceana, kjer se je snajala ledena plast morja in suhe zemlje. In tedaj so se odprla na Kaiser-Gotta vrata in iz njih so se prikazali skafandri: električni stroji so počeli delovati in ledena plast je bila kmalu prebita; Glö je prodel na površje. Devet kilometrov od tečaja. Osem mesecev kasneje.

Edini neslišni pisalni stroj L. C. Smith & Bros, Mod. 8. L. BARAGA, LJUBLJANA, Selenburgova ul. 6. I.

Trboveljski premog in drva Družba ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

Volna za jumperje in obleke v najmodernejših barvah 30 1 Toni Jager-Berne Dvorščakova ul. 1.

Zahvala. Podpisani se najiskrenejše zahvaljujem gg. zdravnikom dr. Baumgartenu in dr. Jensterlu za zdravniško pomoč o priliki težke boleznij moje žene, ker sta se z vso vneto zavzela, da je že ozdravila. Obenem se zahvaljujem tudi vsem nastavljenecem holnice za njih požrtvovalno postrežbo. Ivan Vozel, skladiščnik, Trbovlje.

Kompletna nova spalna in spremna soba se radi družinskih razmer prodaja. Cenj. vprašanja na upravn. «Jutra».

Pazor, plesalci! Perilo, kravate, rokavice itd. po znatno nižjih cenah pri 97 IV H. Šinkovič nasl. K. Soss, Ljubljana, Mestni trg 19. NE ZAMUDITE PRILIKE!

Prva slov. zidarska zadruga v Ljubljani registr. zadruga z omejeno zavezo Pisarna v Ljubljani, Tržaška cesta št. 2 Tehniško vodstvo z oblastveno-avtoriziranim gradbenim inženjerjem. Projektira in izvršuje vsa v stavbeni in inženjersko stroko spadajoča d.l.a. Delo solidno! Cene konkurenčno!

Ivan Jax & sin Ljubljana Gospodarska cesta priporoča svojo bogato zalogo Pisalnih strojev «Adler» in «Urania» Sivalnih strojev za rodbino in obrt Voznih koles Styria - Dürkopp - Oetzne kolo (Walfarad). Ceniki zastojni in trankoj.

Velika zaloga vsega elektrotehničnega materijala motorjev svetilnih teles gradnje elektrarn inštalacije Leop. Tratnik Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

„KRINUS“ I. jugoslovenska izdelovalnica in barvarna krzna v Ljutomeru najmodernejše urojeno, jako dobro vpeljano krznarsko podjetje z vsem inventarjem, sirovinami in izdelki vred se prodaja na prostovoljni javni dražbi v moji notarski pisarni dne 16. februarja 1924 ob 13. uri. Natančnejša pojasnila se izvedo v moji pisarni. Dr. Ivan Stojan, notar v Ljutomeru.

Proda se hišo z dobro vpeljano trgovino z železnino ozir. se odstopi polovični delež obolelega družabnika. Ponudbe sprejema Upravništvo Jutra pod «Lukrativno velepodjetje 1924».

Popolna razprodaja damskih klobukov, slamnikov, nakita, baržuna, svil. trakov, svetk, pajčolan in modistovskega blaga po tvorniških cenah. MINKA HORVAT, modistinja Ljubljana, Stari trg št. 21.

Po meri se izdelujejo vakovrstni 603 trebušni pasovi tudi po zdravniškem navodilu, za nočete ter po porodu, kakor tudi trušane tretube, na želodcu in ledvenih hrbtu in drugi Besednik in drug, Ljubljana, Pre-arsova ulica 5

Kože divjačine in sicer: od lisic, kun, dehorjev, vider, zajcev itd. kupujem neposredno za Ameriko. Plačam najvišje dnevne cene! Od 1. januarja zbirališča v vseh večjih mestih Jugoslavije, Italije in Bolgarske: Zagreb: M. Klobučki, Mešička ulica br. 1. Barajevo: J. Klič i Rouš. Bos. Novi: Borah in Niem. Beograd: Josip Fischer (Hotel Petrograd), Tuzla: Brana Anđić, Škofjeva: Jeronim Karlo sinovi, nadalje v Ljubljani, Nišu, Gospiću, Sošji in Trstu. MAVRO FISCHER, SISAK. Telefon št. 85, 30 in 61.

Bukovo oglje suho, dobre kvalitete, vileno, za eksport zmerno blago, kupuje vedno 5/5 Guerrino Marcon, Trst, Via San Anastasio 10. Obvezne oferte z najnižjo ceno franco Postojna naj se pošlje na goreni naslov ali pa na Glav. Marcon, Straža (Dolenjsko). Z ozirom na oblastveno dovoljenje 493

razprodajo našega odličnega za pletenino, trikotaržo in perilo si dovoljujemo cenjena odlična opozoriti, da se nahajajo v zalogi še večje množine različnega blaga, kakor: Za dame: perilo, bluze, predpasniki, nogavice in rokavice. Za gospode: triko perilo, sviterji, rajce, ovratniki, paravnice, nogavice, rokavice, gamboje in do kolenice. Za otroke in dojenčke: perilo, posebno zaanke «Teira», patentne nogavice, sviterji, čepice it. t. Brisane, različna galanterija in kozmetika. Vse to blago razprodajamo pod tržnimi cenami esmo dotle, dokler traja zaloga. A. & E. ŠRABERNE Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Danes ob 6. uri zjutraj je preminula gospa Marija Glažer mati graščakinje na gradu «Gutenbüchel» pri Šoštanju, v starosti 66 let. Pogreb rajneke se vrši v soboto dne 9. februarja ob 10. uri dopoldne na pokopališču farno cerkve sv. Mihaela v Šoštanju. Priporočamo rajno nepozabljeno mamico v molitev za njeno dušo. V Šoštanju, dne 7. februarja 1924. Zaljubljeni ostali: Josip Plemelj, zet; Hermina Plemelj, hči; Olga, Mariča, Lidija in Verica, otroci; Luka Glažer, mož.

Zahtevajte v kavarnah, javnih lokalih, gostilnah in brivnicah «JUTRO»

Kdor rad čita lepe povesti, naj naroči splošno priljubljeno romane «Jutra». Do sedaj so izšli sledeči: FERREAL CUENDAS: Veliki inkvizitor. Zgodovinski roman iz dobe španske inkvizicije. Cena Din 30' -, po pošti Din 2' - več. HARRY SHEFF: Hči papeža. Zgodovinski roman, ki popisuje krvoločnost in nenravno življenje papeža Aleksandra VI., njegovega sina Cezarja in hčerke Lukrecije Borgije. Broširano Din 30' -, vezano Din 30, po pošti Din 2' - več. CLAUDE FARRERE: Gusarji. Zgodovinski roman iz življenja morskih roparjev v XVII. stoletju. Cena Din 20' -, po pošti Din 1'50 več. FR. HELLER: Blagajna velikega vojvode. Roman. Cena Din 15' -, po pošti Din 1'50 več. FR. HELLER: Prigode gospoda Collina. Šaljiv detektivski roman iz velikega sveta. Cena Din 10' -, po pošti Din 1'50 več. Knjige se naročajo pri upravništvu «Jutra» v Ljubljani, Prešernova ulica 54.